

WOLNOŚĆ POLSKA

GAZETA FRONTOWA DLA LUDNOŚCI POLSKIEJ

Nr. 40.

Niedziela, 26 listopada 1944 r.

Cena 50 gr.

TERYTORIUM RADZIECKIEJ ESTONII ZOSTAŁO CAŁKOWICIE WYZWOLONE OD NIEMIECKICH ZABORCÓW.

ROZKAZ

Wódza Naczelnego

Do Marszałka Związku Radzieckiego GOWOROWA
Do Admirała TRIBUCA

Wojska LENINGRADZKIEGO frontu, przy poparciu okrętów Floty BALTYSKIEJ, w wyniku uporczywych walk, dzisiaj 24 listopada ukończyły oczyszczanie od nieprzyjaciela wyspy SAREMA (OZYLIA), zamieszczonej przez Niemców w punkcie operacyjnym osłaniającym dojścia do zatoki RYSKIJ.

Tym samym terytorium Radzieckiej Estonii zostało całkowicie wyzwolone od niemieckich zaborców.

W walkach o zdobycie wyspy SAREMA wyróżniły się wojska generał-lejtenanta STARIKOWA, generał-lejtenanta ALFEROWA, estoński korpus generał-lejtenanta PERNA, generał-majora TRUSZKINA, generał-majora ROMANOWA, generał-majora ALLIKAS, pułkownika FELDMANA; marynarze kontr-admirała SWIATOWA, kontr-admirała KULESZOWA, kontr-admirała JURKOWSKIEGO, kapitana i rangi GUSKOVA, kapłana i rangi OLEJNIKA, kapłana 2 rangi LAZO, kapłana 3 rangi MAKSI-MIENKOWA, kapłana 3 rangi SIROTIENSKIEGO, kapłana 3 rangi RIEZNIČENKOWA, kapłana 3 rangi NOWOZYLOWA, pułkownika ZUBOWA, majora LEJBOWICZA; artylerzyści generał-majora artylerii BRUSERA, pułkownika BIEREŻUCZKIEGO, pułkownika ARU, pułkownika KARPACZOWA, pułkownika KATUNINA, pułkownika GOROBIEC, pułkownika POTIFOROWA, pułkownika BOJCZUK; czolgiści generał-majora wojsk pancernych ZAZIMKO, podpułkownika KUSLANA, podpułkownika BARIŁOWA, podpułkownika CZERNYCH, pułkownika CZESNOWA, majora OLEJNIKOWA, majora KNIAZIEWA;

lotnicy general-pułkownika lotnictwa SAMOCHINA, generał-majora lotnictwa ANTONOWA, pułkownika GRESKOWA, pułkownika MATWIEJEW, podpułkownika MECZANIKOWA, pułkownika KORIEZSKOWA, podpułkownika USA-CZOWA, pułkownika KUROCZKINA, podpułkownika MANZOSOWA, podpułkownika SLEPIENKOWA; saperzy pułkownika AKATOWA, podpułkownika AFANASIEWA, majora JERMIŁOWA, majora SZELEGROWA, podpułkownika GULITAJEWA, podpułkownika GLACHNICKIEGO, podpułkownika SOLOMACHINA; łącznicy pułkownika MUZEWA.

Dla uczczenia odniesionego zwycięstwa formacje, jednostki i okręty, które najbardziej wyróżniły się w walkach o zdobycie wyspy SAREMA, przedstawić do odznaczenia oficerami.

Dzisiaj, 24 listopada, o godzinie 21 stopnia naszej Ojczyzny MOSKWA w imieniu Ojczyzny salutowała zwyciężającym wojskom LENINGRADZKIEGO frontu, w tej liczbie estońskiemu korpusowi general-lejtenanta PERNA i marynarzom Floty Bałtyckiej, którzy zdobyli wyspę SAREMA — dwadzieścia salwami artylerijskimi z dwustu dzwudziestu czterech dział.

Za doskonałe działania bojowe WYRAZAM PODZIĘKOWANIE kierowanym przez Was wojskom i okrętom, które uczestniczyły w walkach o wyzwolenie wyspy SAREMA.

Wzmacnia chwała bohaterom, poległym w walkach o wolność i niepodległość naszej Ojczyzny!

Śmierć zaborcóm niemieckim!

Wódza Naczelny

Marszałek Związku Radzieckiego J. STALIN.

24 listopada 1944 roku.

Komunikat Radziecko-Jugosłowiański o rozmowach J. W. Stalina i W. M. Mołotowa z p. I. Szubaszicem

W rozmowach, jakie odbyły się w Moskwie 20—23 listopada, między Premierem Związku Radzieckiego i Ministrem Spraw Zagranicznych Jugosławii doktorem I. Szubaszicem, a także Zastępcą Przewodniczącego Narodowego Komitetu — Wyzwolenia Jugosławii p. E. Kardem i Połdem Jugosławii p. S. Simicem z jednej strony, a Przewodniczącym Rady Komisarzy Ludowych ZSRR J. W. Stalinem i Ludowym Komisarzem Spraw Zagranicznych ZSRR W. M.

Mołotowem z drugiej strony, zostały przytoczone omówione podstawowe zagadnienia jugosłowiańskie wychodzące ze stanowiska Jugosławii wśród Zjednoczonych Narodów.

Przy tym stwierdzono została konieczność utworzenia Zjednoczonego Rządu Jugosławii na podstawie zgodzenia porozumień, zawartych między Przewodniczącym Narodowego Komitetu Wyzwolenia Jugosławii marszałkiem Józefem Broz-Tito i Przewodniczącym Rządu Królewskie-

go doktorem I. Szubaszicem.

Rząd Radziecki wita wysoki marszałek Tito i Premiera Szubaszicza w kierunku zjednoczenia wszystkich szerzej demokratycznych sił ludowych w walce przeciwko wspólnemu wrogowi i stworzeniu demokratycznej i jedynaczej Jugosławii, jako doładowego i konstruktywnego czynnika w osiągnięciu zwycięstwa i w zorganizowaniu pokoju w Europie.

„Narody ZSRR szanują prawa i niepodległość narodów innych krajów i zawsze wykazywały gotowość żyć w pokoju i przyjaźni z sąsiednimi państwami. W tym naley dotępować się podstawy rosnących i wzmacniających się stosunków naszego państwa z miłującymi wolność narodami”.

J. STALIN.

Siła radzieckiego patriotyzmu

Posyłając na Związek Radziecki swoje zakule w żelazo i doskonale wymuszowane łebry obcięcia, hitlerowcy przestawali także wrodożkiem państwu swoją ludziecką ideologię faszyzmu. Głosili oni, że Niemcy są narodem „wyższej rasy”, która powinna panować nad innymi narodami.

Istotę tej ideologii znają wszyscy. To tysiące burliwych sowieckich miast i wioś, to diabelskie piece Majdanek i Treblinka, to obóz śmierci w Oswiecimiu, to rąki Lidlic, to miliony zamęczonych wojnych ludzi.

Obecnie armie mordowały faszyzowskich zstardych zmuszono do ucieczki. Miliony niemieckich żołnierzy znalazło w niewoli rosyjskiej. W fok wojny hitlerowcy ponieśli nie tylko wojskową, lecz także moralno-polityczną klęskę. Ugruntowane w naszym kraju równoprawnie różny ras i narodowości, w wojnie hitlerowcy odniosły całkowicie zwycięstwo nad ideologią zwycięzkiego nacjonalizmu i mienialiszy rasowej hitlerowców.” (Stalin).

Chłowiek radziecki jest wychowany w duchu poszanowania innych narodów. Jest cze podczas Rewolucji Październikowej wileń. Lenin na to wywołał: „Złamać tę starą, krwawą i brudną przeszłość, kiedy to Rosja imperialistycznie odgrzywała ręką kąt innych narodów”. Obecnie z przeszłości tej nie pozostało kamienia na kamieniu.

Chłowiek radziecki bezgranicznie kocha swoją Ojczyznę. Ale zarazem szanuje on wolność i niepodległość innych narodów i jest zawsze gotów pomóc im w walce z faszyzowskimi ciemniaczkami. Jaskrawym dowodem tego są działania wojenne Czerwonej Armii i Czerwonej Floty w Polsce i innych państwach europejskich. Nie wtrąca się ona do wewnętrznych spraw innych państw, ani żadnego innego państwa. Uważa ona tylko za swój obowiązek pomóc na wolności i niepodległość i wyzwoleniu się od jarmu hitlerowskiej tyranii.

„Siła patriotyzmu radzieckiego polega na tym, że podstawa jego są nie rasowe lub nacjonalistyczne przesady, lecz głębokie odzianie i wyzwolenie się od jarmu hitlerowskiej tyranii.

„Siła patriotyzmu radzieckiego polega na tym, że podstawa jego są nie rasowe lub nacjonalistyczne przesady, lecz głębokie odzianie i wyzwolenie się od jarmu hitlerowskiej tyranii.

„Siła patriotyzmu radzieckiego polega na tym, że podstawa jego są nie rasowe lub nacjonalistyczne przesady, lecz głębokie odzianie i wyzwolenie się od jarmu hitlerowskiej tyranii.

W radzieckim patriotyzmie i harmonijnie zespólają się narodowe tradycje narodów i wspólne interesy życiowe wszystkich ludzi pracy Związku Radzieckiego. Patriotyzm radziecki nie rozdziela, lecz, przeciwnie, spaja wszystkie laroły i narodowości naszego kraju w jedną braterską rodzinę” (J. Stalin).

Rosjanie i Ukraińcy, Białorusini i Kazachowie, Uzbeki i Gruziń — to równoprawni członkowie jednej wielkiej rodziny narodów radzieckich. Swoją pracą tworzą zmienili oni ziemię rodzinną w cudowny i szczęśliwy kraj. Każdy z nich kocha swoją Ojczyznę wielką, niegasnącą miłością. I ta właśnie miłość jest źródłem zwycięstw narodu radzieckiego.

Polityka siła miłości do swojej Ojczyzny pobudza ludzi radzieckich do wielkich, nieśmiertelnych czynów. Heroizm i waleczność stały się w radzieckim kraju zjawiskiem powszechnym.

Po całym świecie grzmiła kłótnia bohaterów ziemi rosyjskiej.

Kto nie słyszał o czynie kapitana Gastello. Swoją uszkodzoną samolot skierował on ka kolunę nieprzyjacielskich żołdaków. Bohater sam zginął, ale zadziwili i podziwili wszystkich maszyn niemieckich. Ga-ly naród radziecki za imię Aleksandra Matrosowa. W de-tydującej chwili walki zakrzył on własną pierś strzelnice nieprzyjacielskiego fortu i w ten sposób umożliwił swojej kompanii atak. Naród radziecki — celi pamięć nieśmiertelnego czynu dwudziestu osmiu bohaterów-pańlikowców. Pod Moskwą wstąpili oni śmiało w bitwę 54 godzinami niemieckimi. Zginęli, ale wroga narządnie nie puścili. Na wielki pozostanie w pamięci ludu, miliony partyzantki Zol Kosmodemianskiej, która spod zabudowieniec rzucała w twarz wroga kamienie pełne gniewu i dumy.

Przyszłe pokolenia z zachwytem będą czytały strony historii poświęcone waleczności, bohaterstwa i mestwu żołnierzy Czerwonej Armii. Na przykładzie patriotów ziemi radzieckiej będą oni uczyć się jak trzeba kochać Ojczyznę, jak należy walczyć o swój honor i wolność.

Krwia, wspólnie przelana scomeńowana jest braterską więzią radzieckich. Ogień siła, ich dumy, ich nadzieja. Braterstwo to jest rękotnią, że wielka i słuszna sprawa, której broną naród radziecki w obecnej wojnie, ostatecznie zwycięży.

DZIEŚĆ CIOSÓW CZERWONEJ ARMII

3. Wyzwolenie Krymu

Zamieszczamy trzeci artykuł o drugo-gięcych ciosach, zadanych przez Czerwoną Armię wojskom niemieckim w roku 1944. Pierwsze dwa artykuły drukowane były w Nr. 38 (z dn. 22 listopada) i Nr. 39 (z dn. 24 listopada) gazety „Wolna Polska”.

W swoim referacie z okazji 27 rocznicy Wielkiego Października towarzyszy Stalin mówił o dziesięciu drugo-gięcych ciosach zadanych wojskom niemieckim przez Czerwoną Armię. Trzeci cios Czerwonej Armii spadł na krymskie ugrupowanie Niemców w kwietniu — maju 1944 r. W rezultacie wojska niemieckie zostały zepchnięte do Morza Czarnego, a Krym Odessa wyzwolone spod niemieckiego jarzma.

Krym odgrywał ważną rolę w toku całej Wojny Ojczyźnianej. W 1941 — 1942 r. dowództwo niemieckie poszukiwało najkrótszych dróg na Kaukaz i Bliski Wschód właśnie przez Krym. Ale bohaterzy obrony Sebastopola przeszło osiem miesięcy powstrzymywali nieprzyjacielskie sily Niemców, którzy na dołkach do tej forcy czarnomorskiej stracili kilkadziesiąt tysięcy ludzi w walkach i rannych. W rezultacie zostało zmniejszone tempo posuwania się niemieckich hord do Wolgi i na północny Kaukaz. Sebastopol, dopomógł Czerwonej Armii uzyskać na czynie w celu skoncentrowania sił, które następnie rozgromiły Niemców pod Stalingradem. Jednakże i latem 1943 r. dowództwo niemieckie planowało jeszcze powtórnie wtargnąć na Kaukaz z Krymu.

Po przegranej kampanii letniej 1943 r. i późniejszym wycofaniu się nad Dniepr, Niemcy uważali Krym za naturalne przedłużenie na południe swej linii obronnej biegnącej wzdłuż Dniepru i rzeki Moloczny. I po zimowej kampanii 1943-44 r. dowództwo niemieckie usiłowało w wszelką cenę utrzymać Krym, by zagrażyć lewemu skrzydlu i tyłom wojsk sowieckich, przykrywając znaczną część Czerwonej Armii, utrudniając jej dalsze operacje zaczepne i przeszkadzając Flocie Czarnomorskiej w zbliżeniu się do brzegów Rumunii. Oprócz tego, z krymskich bas lońskich nieprzyjacielskie miały możliwość atakowania sowieckich linii komunikacyjnych.

Oto dlatego, nawet po zajęciu przez Czerwoną Armię Odessy, Niemcy nie tylko nie ewakuowali, ale przeciwnie — zwiększyli swoją

Czerwona Armia powinna była rozbić wojska nieprzyjacielskie na Krymie jeszcze przed rozpoczęciem nowej kampanii letniej. Było to nadzwyczaj trudne zadanie. Krym — to naturalna forteca. Ze stałym lądem jest on połączony tylko wąskim przełęczem. Perekopski Przełaz na Krymu sprowadzała się w rzeczywistości do obrony wąskich odcinków — przemyślny Perekopski, południowego brzegu Siwaszu i pozycji w Kerczu. Wykorzystując dogodne warunki terenowe, nieprzyjacielskie ufortyfikowały swoje oparcie się na morze po stronie. Była to nie polowa, ale potężna forteczna linia obronna. Niemcy do granic możliwości nasycili ją lotnymi okopami, stanowiskami ogniowymi, dolami przeciwczołgowymi itd. Podmowno wszystko, co się tylko dało podminować.

Obejście tych pozycji było niemożliwe. Początkowo trzeba było przełamywać je uderzeniem z frontu. Ale nawet w tych warunkach radzieckie Dowództwo Naczelne zaplanowało wielki manewr oskrzydlenia. Operacja została opracowana i przeprowadzona jako koncentryczne uderzenie 4. Ukraińskiego frontu z północy poprzez przemyślny Perekopski i Siwasz oraz przez Specjalną Armię Nadmorską ze wschodu, ze strony Kerczu, gdzie Czerwona Armia zaczęła jesienią 1943 r. zdobywać i trzymać przylązek. Te dwa ciosy postawiły nieprzyjacielskie wobec głębokiego oskrzydlenia. Wróg nie miał możliwości zrzucaenia wszystkich rezerw w jednym kierunku.

Perekopskie pozycje Niemców zostały przełamane po dwóch i pół godzinach huraganowego ognia, na skutek szturmów sowieckiej piechoty i czołgów. Ale za perekopskim przelazem leżały inne, nie mniej potężne — pozycje „żurkańskie. Tutaj znowy na widownię wystąpił świetny manewr: wszelkie sily sowieckie przeprawiły się przez Siwasz i równocześnie z jednostkami najeźdźczyimi od strony Perekopski zaatakowały pozycje żurkańskie od skrzydła

tyłu, ze wschodu. Przeszło 10 los bitwy na korzyść Czerwonej Armii.

Poprzez utworzony wylom na przestrzeni równinnej części Krymu — wdarł się potężny taran w składzie kilku jednostek pancernych.

Dalszy bieg wypadków rozwijał się z narastającą szybkością. Pancernie formacje Niemców, wespół z lotniczymi, wzdłużała się za tymotoryzowaną piechotą i lotnictwem, natarciem na Symferopol rozciąły sily nieprzyjaciela na dwie części i posuwały się w ciągu półtorej doby do 150 kilometrów. Specjalna Armia Nadmorska po przełamaniu tureckiego wału i pozycji akomajskich zdobyła Teodozję i posuwała się wzdłuż południowego wybrzeża Krymu.

Sytuacja nieprzyjaciela stała się katastrofalna. W toku walk nieprzyjacieli stracił 299 czołgów, 42 samoloty, 578 samolotów, 3.079 dział różnego kalibru. Zabito i wzięto do niewoli 11.587 niemieckich żołnierzy i oficerów, tj. w rzeczywistości zginię prawie cała armia krymska.

Ocalałe sily Niemców cofały się w panice do Sebastopola. Tutaj już zwracając przygotowane potężne wieżadła do obrony.

Fortyfikacje sebastopolskie, gdzie nieprzyjacieli miał na jeden kilometr frontu do 40 karabinów maszynowych, 60 moździerzy oraz wielką ilość artylerii nie można było zdobyć od razu. Niezbedne było przygotowanie, w którym decydującą rolę miała odegrać artyleria sowiecka, skoncentrowana w ilości kilkuset dział na jeden kilometr frontu. Artyleria zapewniła stałemu powodzeniu, ale o lo- do Sebastopola zadecydował nieprzewidywalny szturm sowieckiej piechoty i czołgów, która granatem i bagnietem wypierała nieprzyjaciela z jego fortów.

Zdobymyśmy jak Niemcy przybywał Sebastopol w roku 1944, to w naszym mieszkaniu stali oni pod jego murami. Stosy trupów nieprzyjacielskich zaległy dojecha do miasta-bohatera. Czerwona Armia opuściła je dopiero na rozkaz Naczelnego Dowództwa.

7 maja 1944 r. artyleria sowiecka skierowała całą potęgę swego ognia na fortyfikacje niemieckie pod Sebastopolem. Dzień i noc grzmiały działa i 12 maja nad miastem znowu powiał czerwony sztandar. Niemcy zostali gępnieci do Morza Czarnego.

Czerwona Armia jeszcze raz zademonstrowała swoją zdolność do przełamania najbardziej potężnych, ufortyfikowanych linii obronnych nieprzyjaciela. Operacja ta jeszcze raz przypoświadza Niemcom w wilej nowej kampanii letniej, że żadne „wały” nie uratują ich od zbliżającej się katastrofy.

Włodzimierz SŁOTIN

W kierunku Budapesztu. Waleci do niewoli niemiecy i węgierscy żołnierze odprawiani są na tył. Zdjęcie I. OZLAKSKIEGO I M. ALPERTA (Fotokronika TASS)

Od sowieckiego Biura Informacyjnego

Z Komunikatu Operacyjnego z dn. 24 listopada

24 listopada wojska Leninogradskiego frontu, przy pomocy okręgów Czerwonostandardowej Floty Bałtyckiej, w wyniku uporczywych walk, ukonczyły oczyszczenie od nieprzyjaciela wyspy Sařina (Ozylia), zamienionej przez Niemców w punkt opozycji odnawiającej dojeżdż do żaków Ryskiej. Tym samym terytorium Radzieckiej Estońii zostało całkowicie wyzwolone od niemieckich zaborców.

Lotnictwo Czerwonostandardowej Floty Bałtyckiej zadawało ciosy okrętom nieprzyjacielskim kolo południowego krańca wyspy Sařina (Ozylia), w wyniku czego została zatopiona jeden torpedowiec nieprzyjacielski, jeden okręt strażniczy i dwa kutry strażnicze. Celnym rzutem trzech bomb uszkodzony został jeden ciężki krążownik, poza tym uszkodzone zostały dwa okręty strażnicze i jedna barka desantowa.

Z Komunikatu Operacyjnego z dn. 25 listopada

W ciągu 25 listopada nasze wojska na terytorium Czerwonostandardowej, na północny zachód i zachód od miasta Czop zajęły wśród walk miejscowości Nemecka Poruba, Jowsa, Kunz, Klakczow, Hažen, Jastrze, Inaczuwce, Botłany, Maty i Wielki Tarkan.

Na Węgrzech nasze wojska zdobyły miejscowości Oreg-Czanasz, Kakasz, Tarna-

W Czchosławacji, na północny zachód i zachód od miasta Czop, nasze wojska zajęły wśród walk miejscowości i wśród nich: Ubrze, Fekiszowce, Rewiszte, Białne Remeti, Teglenia, Mokca Krysw, Szalamonowa i stację kolejową Czerna.

Na Węgrzech nasze wojska przerywając opór i kontrataki nieprzyjaciela zdobyły miejscowości: Meze-Zombor, Ledjesz-Benie, Majosz, Pusta Ujwitek, Simardi, Paloszewerszmar, Djenezsolmosz, Bag.

Na innych odcinkach frontu — poszukiwania zwiadowców i w szeregu punktów walki o charakterze lokalnym.

23 listopada nasze wojska uszkodziły i zniszczyły 32 czołgi niemieckie. W walkach powietrznych i ogniem artylerii przeciwniczej stracono 70 samolotów nieprzyjacielskich.

semtaria, Kerekharas, Demari.

Na innych odcinkach frontu — poszukiwania zwiadowców i w szeregu punktów walki o charakterze lokalnym.

24 listopada nasze wojska uszkodziły i zniszczyły 56 czołgów niemieckich. W walkach powietrznych i ogniem artylerii przeciwniczej stracono 27 samolotów nieprzyjacielskich.

urodzin Voltaire'a

rosowanie do Rosji. Jak niewiastę, która w imię średniowiecznej wiary nienawidzi go współczesni faszyzyscy obskuranci. My zaś w dniu jubileuszu Voltaire'a kierujemy się myślą do wielkiego święta ostatecznego zwycięstwa nad wrogiem.

Referat o historycznym znaczeniu Voltaire'a wygłosił akademik W. P. Wolgin. Profesor M. W. Niczkińska poświęca swój referat kontaktowi Voltaire'a z Rosją. Uczestnicząca w referacie świętująca 250-lecie dnia urodzin Voltaire'a, zgromadziła liczne audytoryum.

Obecni byli przedstawiciel Tymczasowego rządu Republiki Francuskiej p. Harroz i wiceprezydent Mijsji Wolskowej w ZSRR general Petil, (TASS).

Dla zwycięstwa

Z uczuciem głębokiej radości i wdzięczności za swe wyzwolenie wita naród polski Czerwoną Armiją w zwyciężonych osiadłach. Dwa przyjazne narody, związane wzajemnie krwią, zjednoczone we wspólnym zniwiosnym celu — wyprzedzają z ziemi ojczystej — niemieckich faszystowskich zabórców, okarania zbrojów hitlerowskich za wszystkie zbrodnie popełnione przez nich na ziemi rosyjskiej i polskiej.

Naród polski doskonale rozumie, że bez pomocy swego silnego, potężnego sąsiada — Związku Radzieckiego, bez bratniej pomocy Rosjan, Ukraińców, Białorusinów i innych narodów krajów radzieckich, bez Wyzwolicielek — Czerwonej Armii — nie potrafi on wyprzedzić bezczelnego i przelbilnego zabójcy.

Właśnie to świadomością wyraża naród w głębokiej sympatii do Czerwonej Armii. Zdając sobie i mięso w trybie świadczeń rzeczowych, polscy właściciele wiedzają, że tego dzieła dla Czerwonej Armii jak i dla Wojska Polskiego, służy wspólnie sprawie, wspólnej walce, przybliża godzinę ostatecznego zwycięstwa. Oto dlaczego szczerzy polscy patrioci sta-

wiają się szybko i całkowicie wywiązać z obowiązków dostaw żywności i mięsa.

Rzeczelną patriotką polską jest siedemdziesięciosześcioletnia gospodyni Aleksandra Timo ze wsi Talar, gminy Krypnowskiej, która pierwsza zniwiosła swój kontyngent: 248 kg zboża, 86 kg mięsa i 310 kg karłowli.

Saczerem patriotką, która ma na sercu leży los Ojczyzny jest soltys wsi Góra, tejże gminy, Suszczeńska Józef, który przewyższył swój plan dostaw wykorzystując go o osobiście w 110%, który swym świadomym usiłunkom wniósł się do obowiązków państwowych zapewnił całkowicie wykonanie planu dostaw kontyngentów przez wszystkich obywateli swojej wsi.

Tak samo przyczynia się do przybliżenia ostatecznego zwycięstwa soltys wsi Żuki Mieszkański Bolesław, który swa aktywną i sumienną pracą za pewnił stoprocentowe wykonanie planu dostaw tej wsi.

Interesy świętej sprawy — walki ze zniechędzonymi niemieckimi zabórcami wymagają, by dostawy kontyngentów zostały ukończone w najkrótszym czasie.

M. S.

Podobnie jak i na całej wysłki polskiej, we wsi Biel Niemcy uczynili wszystko, by pozbawić dzieci polskie możliwości nauki. Zrujnowali oni doścześnie szkoły, zniszczyli i podreżniali i pomoce naukowe. Po ucieczce hitlerowców w szkole nie pozostało ani jednej całej ławki, ani jednej tablicy.

Wiele musiały popracować miejscowa nauczycielka Stanisława Kochanica, by działem wieszka miała znowu możliwość nauki. Obeszła ona wszystkie pobliskie wioski i zebrała u swoich dawnych uczniów ocalałe podręczniki szkolne; zakupiła zeszyty i ołówki, ośbaski i pióra.

Mieszkańcy wsi ocenili wysiłki nauczycielki i przyszył jej z pomocą. Włocianin Ignacy Wilk opróżnił dla szkoły swój własny dom. Rodzice uczniów sami sporządzili ławki, odnowili i wybielili klasy.

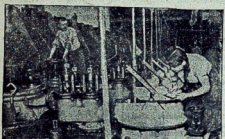
Szkola jest znowu czynna. Każdą ranką wesoła i rozbawiona dziesiątka dzieci hałaśliwą gromadką do szkoły. Dzieci nie rozgładzą się już więcej trzowież, nie bo-

ją się bawić i śmiać. Czerwona Armia na zawsze wygnała zbrojów — Niemców z ziemi polskiej.

Dzięki zaprzężeniu Czerwonej Armii doświata polska otrzymała obecnie możliwość nauki w swym rodzinnym języku, możliwość kształcenia się na przyszłych obywateli swego państwa. Z tego prawa do nauki korzysta też ona doskonale. Na lekcjach dzieci śluchają uważnie każdego słowa nauczycielki. Spójrzcie, jak plimnie słuchają uwag nauczycielki Rzędzki Ryszard i Anna Danilowicz, jak starannie wykonują jej wskazówki.

Młnie kilka lat — Ryszard Rzędzki, Helena Bartel i wszystkie dzieci polskie, które siedzą teraz na ławie szkolnej, będą doświadymi obywatelami swego państwa i zawsze będą oni z wdzięcznością mówić o twórczym radzie, który w ciężkim czasie wojennym zapewnił im możliwość spokojnej nauki.

Bronisław MIESZKUC
Zdzisław M. KIREJEWA

W Sokolowskiej cukrowni, obwód Winińskiego. W działach przerobki baraków. Zdjęcie S. SUZYTOWA. (Fotokronika TASS).

Ze Związku Radzieckiego

Budownictwo przemysłowe podczas wojny

Pomimo sytuacji wojennej, w kraju radzieckim rozwija się wielkie budownictwo przemysłowe. Naród radziecki walczy i buduje. Co miesiąc uruchamiane są nowe fabryki, zakłady przemysłowe, kopalnie, elektrownie.

Obok uruchamiania ewakuowanych przedsiębiorstw na Uralu i Syberii, w Azji Środkowej i w innych miejscach, budowane były nowe potężne zakłady przemysłowe, kopalnie, elektrownie, zapalają się nowe piece hutnicze.

Na Uralu w czasie wojny uruchomiono pierwszorzędne mechanizowane piece hutnicze. W krótkim czasie oddano do eksploatacji dwa piece Magnitogorskie — piąty i szósty. Szósty piec jest największym nie tylko w ZSRR, lecz i w Europie. W ciągu doby wydaje on ponad tysiąc ton surowców żelaznej. Zbudowano i uruchomiono Czysow-

ski i Nowo-Tagilki piece hutnicze, Czelabińskie zakłady metalurgiczne z największym w Europie oddziałem wtapiania elektrycznego, zakłady produkcji rur na Uralu, zakłady aluminiowe na Syberii.

Na początku 1943 roku ukończono budowę Kuźnieckich zakładów stopów żelaznych. W Zakaukasku na brzegu rzeki Kura, rozpoczęła się budowa olbrzymich zakładów metalurgicznych, które będą miały własne piece hutnicze i martenowskie, baterie koksownicze, instalacje walcownicze i warsztaty mechaniczne, jak również własną elektrownię. Zakłady będą przerabiałe wysoceprocentowe — dąskie, sanskie i żelazne.

W szerokim zakresie budowane są zysby węgla w e. W roku 1942 w samej tylko Karagandzie zbudowano trzy rączy węgiel, niż w 1941. W marcu 1944 r. w

Karagandzkiem zagłębiu węglowym uruchomione zostały nowe kopalnie o ogólnej wydajności 1½ miliona ton węgla rocznie. Podczas wojny zwiększyła się eksploatacja złóż węglowych na Dalekiej Północy, w Pieczorskim zagłębiu węglowym. Jego zasoby węglowe są prawie równe zasobom Zagłębia Donieckiego. Zaczęło wydobywać węgiel również w Uzbekskiej SRR oraz na Uralu.

Znaczenie rozwinięło się w czasie wojny także budownictwo elektryczne. Obecnie w różnych rejonach kraju radzieckiego powstają potężne elektrownie, w tym i słynna Czelabińska Centrala elektryczna - ciepła, Krasnogorska Centrala elektryczna - ciepła na Uralu.

Wielkie prace dokonywane są w dziedzinie budowy maszyn. Na Syberii, na Uralu i w innych miejscowościach podczas wojny uruchomiono wiele nowych, wielkich przedsiębiorstw. Na początku 1942 r. w Altaju rozpoczęto budowę potężnych zakładów budowy traktorów. Po osmiu miesiącach wyprodukowano

— Może to dać nas? — mówi między sobą saperzy, — pomoć przydadłaby się.

Przeczenie nie oszukalo żołnierzy. Gospodarze przybyli z pomocą Czerwonej Armii.

Praca pokryła się jeszcze szybciej. Z lasa podano żono kłody. Cielie natychmiast je obciosowały, imi zostały po pas w zimnej wodzie

razem z żołnierzami zabijali pale.

Rozpoczął się nieprzyjemny, ciężki obszał artystyczny. Praca stała się nietyczliwą. Lecz widząc, że saperzy nadal spokojnie pracują, mieszkańcy wsi również pozostali na przetrwanie. Nikt nie odziedził od mosłu dopóki nie został on ukończony.

Kapitan E. BASZKIROW

Wspólnie z żołnierzami Czerwonej Armii

one pierwszy gąsienicowy traktor. W lipcu 1944 r. w uralskim mieście Mias uruchomione zostały wielkie zakłady samochodowe. W centralnych rejonach kraju budowane są zakłady budowy traktorów. Na Syberii, wznoszone są wielkie zakłady budowy wagonów, jak również zakłady budowy kombinacji.

Obok budowy przedsiębiorstw wielkiego przemysłu uruchamiane są fabryki włókiennicze, cukrownie i przedsiębiorstwa wytwarzające artykuły pierwszego potrzeby.

Rozwija się kolejnictwo kraju radzieckiego. Podczas wojny zbudowane zostały wielkie magistrale kolejowe. Zbudowane zostały połączenia kolejowe Astrachan z Zakaukaskiem, Karagandy z Południowym Uralem, Pieczorskiego zagłębia węglowego z największymi przemyślowymi ośrodkami kraju. Oddano do użytku trzecią turę moskiewskiego metropolitainu i w lotku jest budowa czwartej turę. Odbudowano wieki

dość linii kolejowych w rejonach, wyzwolonych spod okupacji niemieckiej.

Budowa nowych zakładów przemysłowych, kopalń, pieców hutniczych i innych wielkich obiektów przemysłowych, w zasadzie odbywa się w przyspieszonym tempie.

Dzięki stałej troskliwości partii bolszewickiej, rządu radzieckiego, towarzysza Stalina — kraj radziecki posiada obecnie potężną i szybką, rozwijającą gospodarkę wojenną, która umożliwiła mu zwycięstwo nad Czerwonej Armii pod względem uzbrojenia, amunicji, żywności i ekwipunku, budowanie nowych przedsiębiorstw i odbudowę wyzwolonych rejonów.

Olbrzymie budownictwo przemysłowe w warunkach wojny świadczy o potężnej sile planowej gospodarki socjalistycznej, o ofiarnej pracy narodu radzieckiego oddającego wszystkie siły dziełu szerszego rozgromienia wroga.

B. BRAGINSKI

Dymisja Mikołajczyka

LONDYN, 24 listopada. (TASS). Jak donosi agencja Reuter, dzisiaj wieczorem ogłoszono w Londynie o dymisji

premiera polskiego rządu Stanisława Mikołajczyka. Tworzenie nowego gabinetu zostało powierzone wicepremierowi Kwapińskiego.

Aмерыkańska gazeta krytykuje emigracyjny rząd polski

NEW-YORK, 20 listopada. (TASS). Wychodząca w Saint-Louis gazeta „Post despatch” w swoim artykule wysłanych p. „Polacy nie mający się niczego” ostro krytykuje uprządkowanego rządu emigracyjnego, który w dalszym ciągu przeszedł w ustanowieniu w Polsce demokracji.

skiej partii robotniczej, chłopskiej, socjalistycznej i demokratycznej, Lubelski Komitet reprezentuje wszystkie elementy, które jeszcze przed wojną występowały przeciwko dyktatorskemu reżimowi w Polsce. Każdy nowy rząd polski, w którym nie będą reprezentowane takie grupy, będzie w takim samym stopniu niedemokratyczny, w jakim niedemokratyczny był reżim Piłsudskiego.”

Sukces radzieckiego filmu „Tęcza” w Stanach Zjednoczonych Ameryki

NEW-YORK (TASS). Wyświetlany już w wielu miastach w nowojorskich kinoteatrach radziecki film „Tęcza” w dalszym ciągu zgromadza wielką ilość widzów. Prasa wysoko ocenia ten radziecki film. Przewodniczący Komitetu Amerykańskiego Narodowego pochodzenia — członków związków zawodowych Krzycki, polski dramaturg Morska, poeta Tzwin i przewodniczący polskiej sekcji „Międzynarodowego ordenu robotników” Herbert wystosował do Wandy Wasilewskiej telegram, w

którym wyrażają swój zachwyt jej utworem i filmem „Tęcza”. „Film „Tęcza”, — głosi telegram, — znalazł najbardziej entuzjastyczny o d d z jej wśród widzów i prasy Stanów Zjednoczonych Ameryki”. Niejednokrotnie w przedmowie filmu „Tęcza” wysyraję głębokie wrażenie, które dopomaga narodowi amerykańskiemu w zrozumieniu olbrzymich rozmiarów zbrodni zaborców niemieckich i komieczności bezbrożnego ukarania zbrodniarzy wojennych.”

Walki w Jugosławii

BELGRAD, 24 listopada. (TASS). Komunikat naczelnego dowódcy wołwa sztabu Narodowo-Wojskowej armii Jugosławii donosi, że na odcinkach Bar i Zachodnia Morawa trwają zaciete walki. Na zachód od Porzeju jugosłowiańskie oddziały zajęły Elen

Dol i Gwozdzie w ten sposób odcięły Niemcom odwrót na Użyce.

W m. Bok jugosłowiańskie oddziały zajęły po zwyciężeniu alachach port Tibat, gdzie znajduje się wielki arsenał. Trwa ściganie nieprzyjaciela w kierunku Koto i Břdawa.

NALOT ANGIELSKI NA BERLIN

LONDYN, 25 listopada. (TASS). W Londynie oficjalnie zakomunikowano, że w

noc na 25 listopada angielskie bombardowce „Moskito” dokonały nalotu na Berlin.

KONFISKATA — MAJĄTKOWYBYWATELI NIEMIECKICH W JUGOSŁAWII

BELGRAD, 25 listopada. (TASS). Realizację uchwały prezydium Antyfaszystowskiego Wieceja Narodowego Wyzwolenia Jugosławii o rozkazania państwa majatki Niemców, jak również zbrodniarzy wojennych i ich pomocników, komisarz dla spraw handlu i przemysłu Komitetu Narodowego Wyzwolenia Jugosławii wydał zarządzenie o zabiciu własności państwa dwóch tysięcy przedsiębiorstw przemysłowych i handlowych, szereg banków i 30 tys. gospodarstw rolnych.

W szeregu skonfiskowanych przedsiębiorstw mianowano już zarządzających.

AMERYKANSKIE „LATAJĄCE TWIERDZE” NAD TOKIO

NEW-YORK, 24 listopada. (TASS). Jak donosi ministerstwo spraw wojskowych Stanów Zjednoczonych, wielka ilość bombardowców „Latające twierdza” dokonala ostatniego nalotu na Tokio. Nalot dokonany został w porze dziennej z baz, znajdujących się na wyspie Sajpan (Wyspy Marianskie).

Dowódcą lotnictwa wojennego armii amerykańskiej general Amokowski, że obecnie całe terytorium japońskie znajduje się w promieniu działania samolotów amerykańskich. Ostatni nalot przyczynił wielkie szkody przemysłowi lokiakim.

KRYZYS RZĄDOWY W IRANIE

TEHERAN, 23 listopada. (TASS). Kryzys rządowy w Iranie trwa nadal. Bajatowi nie udało się jeszcze utworzyć gabinetu. Wiele gazet teherańskich pisze, że jeżeli Bajatowi nawet uda się utworzyć gabinet, to będzie on niedługowieczny.

Amerykańskie oddziały wzięły do niewoli grupę jeńców ze składu hitlerowskiego „Volkssturmu”. Są to żołnierze w wieku 45 — 50 lat, którzy przed wysłaniem na front przeszli 8 godzinne przeszkolenie. (Z. gasc)

GENERAL SS — Marz na front! Przewóz szkolono was już całe 8 godzin! Rys. P. ZASORINA.

Działania wojenne w Europie Zachodniej

LONDYN, 25 listopada. (TASS). Komunikat sztabu Kwatery Głównej ekspedycyjnych sił sprzymierzonych donosi:

Na północny wschód od Venloo (Holandia) wojska sprzymierzonych nadal posuwają się naprzód. W rejonie Helkenrijck (Niemcy) — trwają walki. Oddziały sprzymierzonych zajęły Lohn. Na północno-zachodnich przedmieściach Weisweiler toczą się walki uliczne.

Na wschód od Metz oczyszczono od nieprzyjaciela Reiningen, Insingen i Kappelkingen.

Na wschód od Finstinger (Lotaryngia) wojska sprzymierzonych słorowały rzekę Stryk i znajdują się obecnie na przedmieściach Postdira. Została oczyszczona od nieprzyjaciela większa część Strassburgu, gdzie wzięto około 2 tys. jeńców. Poza tym znaczna ilość jeńców wzięto w okolicach miasta.

NA ŚRODZIEMNOMORSKI TEATRZE DZIAŁAN WOJENNYCH

LONDYN, 25 listopada. (TASS). Komunikat sztabu sprzymierzonych sił zbrojnych na śródziemnomorskim teatrze działań wojennych donosi, że we Włoszech angielskie oddziały 8 armii po trzy-

dniowych uporczywych walkach wyparty nieprzyjaciela z jego obronnych stanowisk na rzekach Montone i Casina, postępują w kierunku rzeki Lamone. Patrole czołgów w asyście piechoty dotarły do wschodnich przedmieść miasta Faenza. Na odcinku 3 armii zostały odparte wszystkie próby nieprzyjaciela rozpoznania obrony szosajnieckiej.

Śródziemnomorskie lotnictwo sprzymierzonych dokonało przeszło 450 lotów bojowych.

MALI BOHATEROWIE

Ofiarne i oddane ojczyźnie dzieci radzieckie zasłużyły, by zostało im mówiono o ich bohaterstwie.

Nina SOCHADZE

małego bohatera z wojskowymi honorami.

Rosną one silne, męzne, godne swych ojców i matkę, gdy w wielkiej walce obronili wolność i niepodległość Ojczyzny Radzieckiej. Gdy na kraj nasz napadł wróg, wiele dzieci radzieckich znalazło się w pobliżu frontu. Umiejętnie i odwrotnie pomagały one Czerwonej Armii. Uczeń Misza Dawydow przejął nożem złożony przez Niemców działo telefonicy. Chłopca złapano i poczęło męczyć ǳadając, by powiedział, kto go nauczył. Chłopak milczał.

Oto drugi wypadek. Dwa ranni żołnierze sowieccy walczyli ze spadłochami w lesie. Jeden z nich, w rytmicznym zajęciu w tym czasie przez Niemców, Wenera Pawłowicz, uczennica początkowej szkoły we ws Kosirowskiej, Krasnodarskiego kraju, zauważywszy żołnierzy, ukryła ich przed Niemcami. Przeważała im rany, karmita ich i pielegnowała. A gdy ranni nabrali sił, ukrytymi ścieżkami przeprowadziła ich poza linie frontu. Faszyści ich przeszukiwali. Jeden z nich, w rytmicznym zajęciu w tym czasie przez Niemców, Wenera Pawłowicz, uczennica początkowej szkoły we ws Kosirowskiej, Krasnodarskiego kraju, zauważywszy żołnierzy, ukryła ich przed Niemcami. Przeważała im rany, karmita ich i pielegnowała. A gdy ranni nabrali sił, ukrytymi ścieżkami przeprowadziła ich poza linie frontu. Faszyści ich przeszukiwali. Jeden z nich, w rytmicznym zajęciu w tym czasie przez Niemców, Wenera Pawłowicz, uczennica początkowej szkoły we ws Kosirowskiej, Krasnodarskiego kraju, zauważywszy żołnierzy, ukryła ich przed Niemcami. Przeważała im rany, karmita ich i pielegnowała. A gdy ranni nabrali sił, ukrytymi ścieżkami przeprowadziła ich poza linie frontu. Faszyści ich przeszukiwali.

wa zaczęły się zaczęły walki ranni czerwoniarmiści. Kosła dwa sztanndary pułkowe, by ten przechwał się do powrołu naszych wojsk. Przez dwa lata przechował Kosła w okupowanym mieście. Przekazał mu godła bojowe. Ani matkę, ani nikomu innemu nie powiedział o słowa. A gdy Czerwona Armia wyzwoliła Kijów, Kosła zgłosił się do pułkownika i włączył mu przechowywane fotografie.

Na mocy dekrety Prezydium Rady Najwyższej ZSRR Kosła Krawczuk został odznaczony orderem Czerwonego Szalendaru.

Podczas okupacji niemieckiej w mieście Szachty, w ruinach starej żelźni, zbierało się ǳielnicęwo uczniom. Mielł oni po 13—14 lat. Malo w ǳieli o metodach pracy podziemnej, ale kochali swoją Ojczyznę i nie wiaźnieli jej zdradzić. Znalazli w tym czasie szkodzenia im. Chłopcy, cięli opony na kołach niemieckich ciężarówek, niszczyli ładunek,

kradli broń. Udało się im zdobyć odbiornik radiowy. Po wysłuchaniu transmisji rozgłosów sowieckich, pisali oni i rozrzucał ich po mieście. Gdy Czerwona Armia zbliżała się do miasta Szachty, chłopcy wyszli na ulicę ubrojeni w automaty. Zorganizowali oni z ǳiuchów oddział niemieckich karabinów maszynowych. Grupa ta ma na swym bojomym koncie: 1100 uszkodzonych maszyn, 15 ton zniszczonego paliwa, 25 popieczonych aut wraz z ładunkiem, systematycznie przeważało liczebność, zniszczenie warsztatów samochodowych; podczas ulicznych walk 18 zabitych Niemców, 36 rannych, przeszło 70 wziętych do niewoli.

Historia Wojsy Ojczyźnianej opowie o wielu małych bohaterach. Opowie oni o ǳieciach, które walczyły z Niemcami w szeregach Czerwonej Armii; i o woiwie, wieści ǳielnych ǳieciach-sołdackich.

Po bitwie

Priz: — Gdy tyłko artyleria szewlewa zaczęła strzelać, to nasz pułkownik tracił głowę.

Hans: — Obawiam się, że tym razem stracił ją po raz ostatni — na zawsze.

Redaktor odpowiedzialny JAK GAWROŃSKI

Główna Kwatera Wojsk Polskich w polskim mieście, Międzywojewódzkie Upowszechnienie Frontu dla Niezależnego Polaków